

سال ۱۳۹۹ برای بازارهای جهانی سالی پرتلهاب و بااهمیت خواهد بود چراکه علاوه بر ریسک‌های سیاسی-اقتصادی موجود، اپیدمی ویروس کرونا نیز بر شدت نااطمینانی‌ها افزوده و رکود مالی در سراسر دنیا را تشدید کرده است. اصلاح بازارهای سهام جهانی یا به تعبیر دیگر تغییر محتمل سیکل افزایشی بازارها به روند کاهشی، منحنی سابق بازدهی اوراق خزانه داری، رکورد حجم بدهی‌های جهانی، خطر گسترش ویروس کرونا برای اقتصاد بین‌المللی همگی از جمله ریسک‌های سال آتی شمسی محسوب می‌شوند.

به گزارش فاینیوز، شاخص‌های اصلی وال استریت بین ۱۹ تا ۳۴ درصد دچار ریزش شده و زمینه را برای بروز یک اصلاح کامل و حتی تغییر از سیکل افزایشی به کاهشی فراهم کرده است. چنانچه سیکل افزایشی بازار سهام به پایان برسد، یکی از علائم اصلی رکود مالی آژیر خطر را به صدا در می‌آورد. در واقع کاهش افزون بر ۲۰ درصدی شاخص‌ها احتمال وقوع اصلاح را تایید می‌کند. شاخص S&P۵۰۰ در آغاز سال اخیر شمسی از زیر ۳ هزار واحد به بالای ۳ هزار و ۳۰۰ واحد صعود پیدا کرده بود، اما هم‌اکنون پایین‌تر از مرز سه هزار واحدی قرار دارد. ۲ دوشنبه سیاه در اسفند ماه علاوه بر یک جمعه سیاه دیگر در طول همین ماه شرایط اقتصادی آمریکا را بسیار متزلزل نشان می‌دهد. از همین رو فدرال‌رزرو با کاهش نرخ بهره این نرخ را به صفر درصد رساند که در تاریخ تنها در دوره بحران مالی دهه گذشته رخ داده بود، همچنین کاهش یک درصدی در تاریخ بی‌سابقه بوده است. سال گذشته بسیاری راجع به بروز رکود مالی طرف ۱۲ الی ۲۴ ماه از ابتدای سال ۱۳۹۸ هشدار داده بودند. ازده شناساگر رکود حداقل هشت گزینه در سال ۱۳۹۸ با چراغ قرمز وضعیت را اضطرابی نشان می‌دادند. منحنی بازدهی اوراق خزانه داری آمریکا چند ماه متوالی معکوس بود اما در پاییز منحنی به حالت نرمال بازگشت. با این حال در فصل زمستان بار دیگر معکوس شده و علاوه بر این هم امر بازدهی اوراق به خصوص نسخه با سررسید ۱۰ سال به کف تاریخی خود رسیدند. اعوجاج در بازار مالی آمریکا همزمان با ریزش شدید وال استریت و افت رشد اقتصاد بین‌الملل همگی دست در دست یکدیگر داده تا شرایط در بازارها به شدت متزلزل شود. با توجه به پیش رو بودن انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، سقوط کامل بازار سهام می‌تواند شانس دونالد ترامپ برای انتخاب مجدد را تضعیف کند.

تشدید احتمال رکود

احتمال وقوع رکود مالی به تدریج رو به افزایش است به طوری که اروپا و ژاپن در صدر ریسک‌پذیری و ایالات متحده نیز با توجه به وضعیت اخیر بازارهای سهام در خطر جدی قرار گرفته است. بر اساس پیش‌بینی‌ها احتمال وقوع رکود نسبت به سال گذشته از ۳۹ درصد به بالای ۵۰ درصد برای ۱۲ ماه آتی رسیده و بسته انبساطی بانک‌های مرکزی نیز تاکنون گشایشی در وضعیت بازارها ایجاد نکرده است.

کاهش فاصله نرخ بازدهی اوراق کوتاه‌مدت و بلندمدت به معنای نیاز به کاهش شتاب انقباض پولی تلقی می‌شود. کاربرد اصلی این معیار، پیش‌بینی احتمال بروز رکود اقتصادی با تاخیر ۱۲ ماهه است. چنانچه منحنی به سمت خطی شدن پیش برود، احتمال وقوع رکود نیز افزایش می‌یابد. در حالی که منحنی معکوس شود (نرخ بازدهی اوراق ۲ ساله از نسخه ۱۰ ساله سبقت بگیرد)، نشانه قدرتمندی از یک بزنگاه اقتصادی جدی مخابره خواهد شد. این نشانه آخرین بار در سال ۲۰۰۶ میلادی (یک سال پیش از بحران مالی بین‌المللی) ثبت شده بود. رئیس اسبق فدرال‌رزرو آمریکا نسبت به برداشت اشتباه از سیگنال منحنی بازدهی اوراق هشدار داد. در شرایطی که برای خروج از بحران مالی دهه پیشین اقدامات غیرمتعارفی از سوی فدرال‌رزرو به اجرا در آمد، استناد به تنها یک سیگنال (منحنی بازدهی اوراق) برای پیش‌بینی دوره رکود کافی نیست. هرچند در طول تاریخ، معکوس شدن منحنی بازدهی نشانه قدرتمندی از سرآشایی اقتصاد ارائه داده است؛ اما مساله در بازه زمانی فعلی کمی پیچیده‌تر از دوره‌های قبل به نظر می‌رسد؛ چراکه سیگنال‌های نرمال در بازارها دچار اعوجاج شده‌اند، اعوجاجی که نتیجه تغییرات گسترده رگولاتوری و اجرای بسته تسهیل کمی برای خروج از بحران دهه گذشته محسوب می‌شود. در حال حاضر اختلاف عقیده‌ای بین اقتصاددانان بروز یافته که درخصوص دقت و صحت علامت‌دهی منحنی بازدهی است. برخی معتقد هستند سیگنال بازار اوراق دیگر اثر پیشین را ندارد و سایرین همچنان به این معیار استناد می‌کنند. در این شرایط اهمیت توجه به سایر مولفه‌ها بیش از پیش به وجود می‌آید و نباید با تکیه بر یک پیام به پیش‌بینی رکود پرداخت؛ اما نادیده گرفتن این مولفه نیز به همان میزان ریسک‌آفرین خواهد بود. برنانکی با اشاره به عوامل دخیل در بروز بحران قبل که حتی با تلاش فدرال‌رزرو ناشناس باقی ماندند، بر اهمیت جست‌وجو برای دلایل موثر بر افزایش نرخ بازدهی اوراق کوتاه‌مدت خزانه‌داری همزمان با عدم‌رشد بازدهی در سررسیدهای بلندمدت تاکید کرد. شاید تنها معیاری که به وضوح ریسک آتی برای اقتصاد آمریکا را نشان می‌دهد، روند رشد استقراض دولت و سقف کسری بودجه است. در حالی که شرایط کلی اقتصاد امروز در زمینه‌های مختلف به اندازه نرمال قوی است؛ اما دولت به جای رسیدگی به روند رشد بدهی در دوره رونق، همچنان به رویه پیشین ادامه می‌دهد. در واقع، ریسک اصلی برای اقتصاد آمریکا در این مسیر رو به گسترش است.

بازدهی اوراق خزانه داری آمریکا با سررسیدهای سه ماهه، ۲ و ۱۰ ساله، همگی به زیر یک درصد نزول کرده که در طول تاریخ بی‌سابقه محسوب می‌شود.

اونس از قعر تا سقف

اونس طلا با اینکه در طول سال جاری شمسی از رکود ۷ ساله خود نیز عبور کرد اما با افت شدید چند هفته اخیر همسو با بازارهای سهام و اوراق، عملکرد بسیار ضعیفی در کارنامه خود ثبت کرد. البته در فاز اول شرایط رکودی قیمت فلز زرد ابتدا دچار افت و در فاز دوم صعود پرشتابی را آغاز می‌کند. بنابراین پیش‌بینی می‌شود پس از افت شدید این فلز گرانبها وارد کانال صعودی‌ای شود که می‌تواند از مرز ۱۸۰۰ دلاری نیز عبور کند.

دنیای اقتصاد